

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/494/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5809201644
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 08. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miroslav Šepták
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5809201644.2

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v právnej veci žalobkyne: Q. E., rod. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XX, XXX XX K., právne zastúpená Mgr. Ivanom Košťálom, advokátom, so sídlom B. XX, XXX XX K. proti žalovaným: 1/ X. Q., rod. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. č. XXX/X, XXX XX K., právne zastúpená JUDr. Petrom Vevurkom, advokátom, so sídlom B. XXX/XX, XXX XX K., 2/ G. F., rod. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom Ul. Z. č. XX, XXX XX Y., 3/ I. W., rod. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom Ul. X. č. XXX, XXX XX Y., v konaní o určenie vlastníckeho práva, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č. k. 2C/52/2009-551 zo dňa 18. mája 2015, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Námestovo zamietol návrh žalobkyne o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXXX, č. XXXX, č. XXXX, č. XXXX, č. XXXX, č. XXXX pre k. ú. Y.. Žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť štátu trovy konania vo výške 134,62 Eur, a to na účet Okresného súdu Námestovo do 15 dní od právoplatnosti rozsudku. Rozhodnutie o trovách konania si vyhradil na samostatné uznesenie po právoplatnosti rozsudku.

V dôvodoch rozhodnutia uviedol (takisto ako v prípade prechádzajúceho rozsudku sp. zn. 2C/52/2009 zo dňa 12.03.2014), že pokiaľ sa žalobkyňa domáhala určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam zapísaným pôvodne v PK protokole č. 47 pre k. ú. Y., tak z vykonaného dokazovania vyplynulo, že jej právny predchodca H. Y. svoje spoluvlastnícke podiely nadobudnuté po V. Y. v dedičskom konaní sp. zn. D 884/70 ešte za svojho života previedol rodine W., ktoré skutočnosti boli preukázané jednak tzv. predajnou zmluvou zo dňa 17.10.1993, ktorou H. Y. potvrdil prevzatie sumy 10 500,00 Kčs a 3 500,00 Kčs, ďalej potvrdením zo dňa 01.06.1995 na ktorom potvrdil prevzatie sumy 20 000,00 Sk a napokon poštovou zloženkou č. 00032 zo dňa 02.06.1995 na základe ktorej bola H. Y. zaslaná suma 30 000,00 Sk. Prevod spoluvlastníckych podielov bol preukázaný aj z čestného vyhlásenia žalobkyne zo dňa 16.07.2013, v ktorom potvrdila, že od manželov W. prevzala sumu 30 000,00 Sk za odpredanie nehnuteľnosti protokolu č. 47 k. ú. Y. a les s tým, že v budúcnosti si nebude viac robiť nároky na výplatu za odpredaj. Odpredaj spoluvlastníckeho podielu 66/240-in z PK protokolu č. 47 pre k. ú. Y. manželom W. potvrdili aj v konaní vypočutí svedkovia J. Y., ktorá sa zúčastnila rokovaní medzi H. Y. a W., ďalej brat žalobkyne X. Y., ktorý vo svojej výpovedi výslovne uviedol, že na Obecnom úrade v Rabči boli spolu so žalobkyňou a ďalšou sestrou F. K., kde sa riešil rozpor o cenu pozemkov a lesa, ktoré odpredal W. ich brat H. Y.. Nepriamo tieto skutočnosti potvrdili aj svedkovia Q. Q. a X. Z., ako vlastníci susediacich pozemkov, ktorí mali vedomosť o tom, že H. Y. ich odpredal W.. Z vyššie uvedeného skutkového stavu okresný súd dospel k záveru, že X. W. a jeho manželka I. na základe uvedených skutočností boli minimálne od 01.06.1995 dobromyseľní v tom, že nadobudli spoluvlastnícky podiel 66/240-in po H. Y. v PK protokole č. 47 k. ú. Y., a teda že im tento podiel patrí. O tomto svedčí aj list H. Y. adresovaný manželom W. zo dňa 01.06.1995 a list, ktorým im zaslal dedičské rozhodnutie po svojom otcovi V. Y. na vybavenie prevodu pozemkov. Kompletná kúpa spoluvlastníckeho podielu H. Y. bola zavŕšená v roku 1995. Právne si manželia W. usporiadali vzťah

k spoluvlastníckemu podielu pôvodne patriacemu H. Y. v roku 2000 a to cez notárske osvedčenie N 187/00, NZ 296/00 vydané Notárskym úradom v Dolnom Kubíne JUDr. Margitou Kakačkovou, ktoré bolo dňa 09.02.2001 zapísané v katastri nehnuteľnosti pod číslom Z 3232/2000. Následne manželia W. darovacou zmluvou zo dňa 10.07.2000 takto zapísané spoluvlastnícke podiely previedli na svoju dcéru X. W., žalovanú v rade 1/. V zmysle § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa žalovaná v rade 1/ stala vlastníčkou sporných nehnuteľností v priebehu mesiaca júl 2005, od kedy ich mala nepretržite v nerušenej držbe 10 rokov, a to s prihliadnutím na ustanovenie § 134 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Žalovaná v rade 1/ následne kúpnyimi zmluvami previedla sporné nehnuteľnosti na žalovaných v rade 2/ a 3/. Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností, prvostupňový súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že na strane žalobkyne nie je naliehavý právny záujem na požadovanom určení (§ 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku, ďalej len „O. s. p.“), a preto jej žalobu v celom rozsahu zamietol. Pokiaľ v predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí odvolací súd prvostupňovému súdu vytkol, že rozhodol na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu, keď vôbec nevyhodnotil diametrálne odlišné skutkové okolnosti žalovanou v rade 1/ uvádzané v notárskej zápisnici N 187/2000 zo dňa 09.10.2000, ktoré mali zakladať jej oprávnenú držbu v porovnaní s tým, čo uvádzala v prvostupňovom konaní, prvostupňový súd tieto rozpory odstránil vypočutím žalovanej v rade 3/. Po jej výsluchu mal za to, že dôkazná situácia sa oproti času predchádzajúceho rozhodnutia žiadnym spôsobom nezmenila. Žalovaná v rade 3/ jednoznačne vyslovila svoje vnútorné presvedčenie, že sa cíti byť vlastníkom sporných nehnuteľností, pričom tento subjektívny pocit bol v konaní preukázaný viacerými objektívnymi skutočnosťami. V nadväznosti na uvedené prvostupňový súd poukázal na zhora uvádzané listinné dôkazy. Čo sa týka notárskej zápisnice, táto je len vyhlásením občana a nemôže byť neplatnou, tak ako to spochybňoval právny zástupca žalobkyne. Rozhodnutie o trovách účastníkov konania si podľa § 151 ods. 3 O. s. p. vyhradil prvostupňový súd na dobu po právoplatnosti vo veci samej. O trovách konania štátu rozhodol okresný súd podľa § 148 ods. 1 O. s. p., keď vychádzajúc z výsledku konania na ich zaplatenie zaviazal žalobkyňu a to v sume 134,62 Eur.

Proti vyššie uvedenému rozsudku podala žalobkyňa odvolanie, na základe ktorého odvolací súd žiadala, aby napadnutý rozsudok okresného súdu zmenil tak, že ju určí za podielovú spoluvlastníčku podielu 66/240-in v nehnuteľnostiach tak, ako sú uvedené v poslednej pripustenej zmene návrhu zo dňa 18.02.2012. Prvostupňovému súdu v prvom rade vytýkala, že sa pri svojom ďalšom rozhodovaní neriadil už právnym názorom vysloveným odvolacím súdom v predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí. Preto aj dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a vec nesprávne právne posúdil. V bližších podrobnostiach odvolateľka poukázala na závery vyplývajúce z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 49/2010 zo dňa 29.03.2011, na ktoré v dôvodoch svojho rozhodnutia poukázal aj odvolací súd. Žalobkyňa zdôraznila, že omyl vychádzajúci z nevedomosti jednoznačne formulovaného ustanovenia Občianskeho zákonníka platného v dobe, kedy sa držiteľ držby ujíma (právny omyl) ospravedliteľný nie je. Preto, ak sa niekto uchopí držby nehnuteľností na základe ústnej zmluvy o prevode nehnuteľností (tak, ako v prejednávacom prípade) nemôže byť s ohľadom na všetky okolnosti v dobrej viere, že vlastníkom veci, a to ani v prípade, ak je presvedčený, že takáto zmluva a k nadobudnutiu nehnuteľností postačuje, a jej zápis v katastri nehnuteľností je len formálnym úkonom. Držba nehnuteľností, ktorá sa o takúto zmluvu opiera, nemôže viesť k vydržaniu. Pokiaľ by okresný súd vyhodnocoval spôsob nadobudnutia vlastníctva k sporným nehnuteľnostiam v zmysle citovaného rozsudku najvyššieho súdu, nemohol dospieť k záveru, že žalovaná v rade 3/ spolu s jej manželom oprávnene a dobromyseľne vstúpili do držby minimálne od 01.06.1995. Žalovaná v rade 3/ sama pred súdom uviedla, že o kúpe pozemkov sa mala robiť aj písomná zmluva. Za tým účelom H. Y. prišiel aj do Y. v roku 1996, nedoniesol však žiadne papiere. Žalovaná v rade 3/ si teda bola vedomá, resp. si musela byť vedomá toho, že neexistuje kúpna zmluva v zákonom predpísanej písomnej forme, a teda neexistuje platný právny dôvod nadobudnutia práva, a teda nemohla byť v dobrej viere, že vstúpila do oprávnenej držby. Vzhľadom na neexistenciu platného právneho dôvodu/titulu, teda písomnej zmluvy o prevode nehnuteľností, o čom žalovaná v rade 3/ mala vedomosť, nemohol prvostupňový súd vzhľadom na aktuálnu judikatúru dospieť k záveru, že žalovaná v rade 3/ (spolu s jej manželom) oprávnene a dobromyseľne vstúpili do držby minimálne od 01.06.1995. Súčasne sa mal okresný súd na základe zrušujúceho uznesenia Krajského súdu v Žiline dôsledne oboznámiť s predloženou notárskou zápisnicou. S touto sa však okresný súd v dôvodoch svojho rozsudku vôbec nezaobrá, iba stroho konštatuje, že vydanie notárskeho osvedčenia neprerušilo plynutie lehoty na vydržanie, a to napriek tomu, že žalobkyňa poukazovala na jeho neplatnosť. Notárska zápisnica N 187/2000 v zmysle ktorej žalovaná v rade 3/ spolu s manželom prehlásili, že sporné nehnuteľnosti nadobudli kúpou v roku 1985 od pozemnoknižných vlastníkov je absolútne neplatná v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, keďže odporuje zákonu a prieči sa dobrým mravom a nezakladá sa na pravde.

Žalovaná v rade 1/ v podanom vyjadrení odvolací súd žiadala, aby napadnutý rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil, stotožňujúc sa s jeho dôvodmi. Zdôraznila, že žalovaná v rade 3/ preukázala spolu s manželom oprávnenosť dobromyseľnej držby k sporným nehnuteľnostiam nielen svojim subjektívnym presvedčením ale aj objektívne, dôkazmi vykonanými na prvostupňovom súde.

Žalovaní v rade 2/ a 3/ sa k podanému odvolaniu nevyjadrili.

Krajský súd, ako súd odvolací, po zistení, že odvolanie bolo podané včas a smerovalo proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom podľa § 212 ods. 1 O. s. p., preskúmal rozsudok okresného súdu v napadnutom rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní a po preskúmaní ho bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p. v zrušil a vec mu podľa § 221 ods. 2 O. s. p. vrátil na ďalšie konanie, a to z nasledovných dôvodov:

Podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p. súd rozhodnutie zruší, ak súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak sice aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Podľa § 226 O. s. p., ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

Právny názor odvolacieho súdu je záväzný, či sa vzťahuje na otázky právne (hmotnoprávne, procesné - postup, vady) alebo na otázky skutkového stavu, najmä jeho úplnosti. Pri určitej zmene skutkového stavu, z ktorého odvolací súd vychádzal v ďalšom konaní sa viazanosť nemusí uplatniť, najmä ak sa ukáže potreba aplikovať na zmenený skutkový stav iné hmotnoprávne predpisy.

Odvolací súd po preskúmaní dôvodov napadnutého rozhodnutia, ako aj obsahu celého spisového materiálu dospel k záveru, že okresný súd sa pri svojom ďalšom rozhodovaní dôsledne neriadil už vysloveným právnym názorom odvolacieho súdu, vychádzal z nedostatočne zisteného skutkového stavu, a preto aj vec nesprávne právne posúdil.

Tak ako v predchádzajúcom rozhodnutí odvolací súd znova konštatuje, že medzi účastníkmi konania je v prejednávanej veci sporné vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, zapísaným v pozemnoknižnom protokole č. 47 pre k. ú. Y., pôvodne patriacim H. Y. v spoluvlastníckom podiele 66/240-in. Okresný súd žalobu žalobkyne o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam zamietol v podstate znova s odôvodnením, že jej právny predchodca H. Y. nehnuteľností ešte za svojho života odpredal a to postupne v priebehu niekoľkých rokov rodine W., ktorí si následne po právnej stránke vzťah k nadobudnutému spoluvlastníckemu podielu usporiadali formou notárskeho osvedčenia v roku 2000. Pokiaľ z notárskej zápisnice N 187/2000 zo dňa 09.10.2000 vyplynuli odlišné skutkové okolnosti, ktoré mali viesť k nadobudnutiu vlastníckeho práva v prospech žalovanej v rade 1/, konkrétne malo ísť o kúpu uskutočnenú v roku 1985, okresný súd uvedený rozpor, ktorý nebol v predchádzajúcom rozhodnutí vyhodnotený, odstránil výsluchom žalovanej v rade 1/. Pri ďalšom rozhodovaní vychádzal z jej subjektívneho presvedčenia, že sa cíti byť vlastníčkou sporných nehnuteľností v nadväznosti už na predložené listinné dôkazy. Vo vzťahu k uvedenému, odvolací súd konštatuje, že v ustálenej súdnej praxi platí, že len samotné subjektívne presvedčenie, že sa niekto cíti byť vlastníkom nehnuteľností, nemôže byť samo o sebe predpokladom pre vydržanie. Je potrebné, aby k subjektívnemu pocitu držiteľa pristúpili ďalšie objektívne okolnosti nasvedčujúce oprávnenosti práva. V danom prípade, za takéto ďalšie okolnosti, prvostupňový súd v aktuálnom ale aj v predchádzajúcom rozhodnutí považoval žalovanou v rade 1/ predložené listinné dôkazy. K uvedenému však odvolací súd poukázal na aktuálnu judikatúru vo vzťahu k predpokladom k nadobudnutiu vlastníckeho práva formou vydržania, na základe ktorej ústna zmluva o prevode nehnuteľností (ktorá bola tvrdená tiež v prejednávanej veci) nemôže byť právnym titulom nadobudnutia vlastníckeho práva, a to ani v prípade, ak je držiteľ s ohľadom na všetky presvedčený, že je vlastníkom veci.

Prvostupňový súd pri svojom rozhodovaní právny názor odvolacieho súdu vo vzťahu k hmotnoprávnemu posúdeniu veci nevzal dôsledne v úvahu. Odvolací súd sa pritom nestotožňuje ani s tým, že skutkový stav, tak ako bol zistený v čase napadnutého rozhodnutia bol odlišný s tým, ako v už zrušenom rozhodnutí.

Pokiaľ sa týka odvolacej námietky nevyhodnotenia obsahu notárskej zápisnice, túto odvolací súd nepovažoval za úplne opodstatnenú, pretože okresný súd aj keď veľmi stručne v dôvodoch svojho rozhodnutia konštatoval, že samotné vydanie notárskeho osvedčenia neprerušilo plynutie lehoty na vydržanie, avšak notárska zápisnica nemôže byť neplatnou, keďže ide len o vyhlásenie občana. K predmetnému však odvolací súd poznamenáva, že bez ohľadu na skutočnosti uvádzané v notárskej zápisnici je dôležité, aby pri tvrdenom nadobudnutí vlastníckeho práva vydržaním boli splnené jeho zákonné predpoklady, ku ktorým bezpochyby patrí právny dôvod nadobudnutia práva. Vo vzťahu k tomuto platí už vyššie rozoberaná argumentácia, ktorý právny titul sa považuje za objektívne nasvedčujúci oprávnenosti práva.

S poukazom na zhora uvádzané dôvody odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu opätovne podľa § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V novom rozhodnutí vo veci prvostupňový súd taktiež nanovo rozhodne aj o náhrade trov tak prvostupňového ako aj odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.